

Tiskarnica

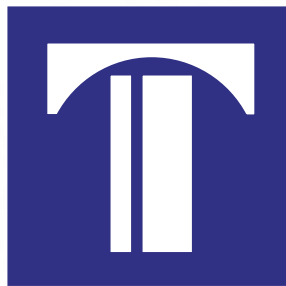
Poštarna plaćena u pošti 10169, Zagreb

TEHNIKA

LIST DIONIČKOG DRUŠTVA TEHNIKA, ZAGREB
ULICA GRADA VUKOVARA 274

broj 9, 10

ISSN 1332-2672

rujan/listopad 2016.

Aktualno:

**Zlatko Sirovec na čelu
Tehnike d.d.**

str. 2

Iz poslovanja:

**Izvješće Uprave na
Skupštini dioničara**

str. 3-5

Jubilarci 2016.

str. 9

Novi glavni direktor

Zlatko Sirovec na čelu Tehnike d.d.

Dana 30. 08. 2016. god. Nadzorni odbor Tehnike d. d. donio je odluku kojom se 31. 08. 2016. jedini član Uprave - Glavni direktor društva mr. Filip Filipec, d.i.g. razrješuje

Uvodnik

Poštovani čitatelji, nakon ljetne stanke ponovo smo zajedno, ponovo će nas povezivati naš časopis u kojemu su uvijek neke aktualne teme, podaci iz poslovanja, iz naše djelatnosti, dakle svega što smatramo zanimljivim iz naše sredine i okruženja. Nadamo se da će dobrih i pozitivnih tema biti sve više, jer kako statistike pokazuju, hrvatsko gospodarstvo, a i graditeljstvo, pomalo kreću uzlaznom putanjom. Do novog susreta na stranicama naše Tehnike, srdačan pozdrav, uz slogan, čitajte nas i znat ćete više!

Vaša urednica

dužnosti radi odlaska u mirovinu. Za novog člana Uprave - glavnog direktora društva, s mandatom od 5 godina, od 1. 09. 2016., imenovan je Zlatko Sirovec, dipl.ing.grad.

► Nakon ukupnog radnog staža provedenog u Tehnici i četvrt stoljeća odgovorne funkcije glavnog direktora, (ujedno di-

rektora s najdužim takvim stažem u firmi) mr. **Filip Filipec** krajem kolovoza otišao je u mirovinu, no zasigurno je iza sebe ostavio neizbrisiv trag kojeg prepoznaju svi Tehnikaši. Preko teških ratnih godina 90-tih, gospodarskih i političkih promjena, obnove zemlje i duboke krize graditeljstva posljednjih godina, a u međuvremenu i osobne bitke s teškom bolešću, doista ga imamo po čemu pamtiti i biti mu zahvalni na uspješnom vođenju tvrtke kroz sve „scile i haribde“ našeg vremena. Želimo mu da dugo uživa u zasluženoj mirovini, (iako znamo da mirovanje u njegovom slučaju ne postoji), neka se još puno godina bavi svime onim što ga veseli i neka uživa u životu. Sada ćemo ga malo ostaviti na miru da se stigne odmoriti, a onda ćemo ga uskoro zamoliti za jedan intervju i čuti njegovo razmišljanje na kraju tako duge i uspješne karijere.

- Ovom prilikom ukratko ćemo predstaviti našeg novog direktora gospodina **Zlatka Sirovca**, dipl. ing. grad., čovjeka koji se svojim radom i odgovornošću potvrdio kroz vođenje značajnih projektata, potom je jedno vrijeme bio direktor PTS-a, našeg najvećeg sektora, a eto sada od početka rujna je i glavni direktor Tehnike d.d.

S obzirom da već u sljedećem broju naših novina objavljujemo i prigodni novogodišnji intervju s glavnim direktorom, za sada ga predstavljamo samo kratko, s nekoliko najosnovnijih podataka, a uskoro će uslijediti opširniji razgovor.

► U tijeku je upravo moja 22. godina rada u Tehnici. Ovu odgovornu dužnost preuzeo sam 01. 09. 2016. god., sukladno odluci Nadzornog odbora. Svjestan sam da posao glavnog direktora nosi puno više pritisaka, važnih dnevnih odluka, promjena, dinamike, i svakako stresa.

Upotpunosti sam posvećen poslu, tražim način da ga unaprijedim i da u toj ulozi budem što uspješniji. Puno radim, i vjerujem u to što radim!

Kao najveće izazove u ovom trenutku vidim prevladavanje naših vlastitih slabosti, (a to su prekoračenje rokova i troškova gradnje, negativni rezultati, odlazak radnika, a i nizak radni moral...).

Potrebno je maksimalno smanjiti interne troškove, podići efikasnost proizvodnje, podići profitabilnost a posljedično tome i povećati likvidnost. Važno nam je da firma izvuče veće radne efekte od svojih zaposlenika, tj. da se njima kvalitetno rukovodi kako bi ostvarili i veću produktivnost. (i)

Tehnika d.d. – politika kvalitete

TRADICIJA s vizijom budućnosti	Svoju budućnost gradimo na temelju dugogodišnje tradicije u građenju.
POSTOJANOST usprkos vremenu koje prolazi	Težimo ostvariti stabilan rast i razvoj uz stalnu prisutnost na tržištu
ISKUSTVO koje ulijeva povjerenje	Našim kupcima nudimo cjelovita rješenja temeljena na brojnim realiziranim projektima.
POVJERENJE koje obvezuje	Povjerenje svojih kupaca koje smo osigurali našim realiziranim projektima, nadograđujemo i povećavamo svakim novim projektom
DOSLJEDNOST kao ishodište i opredjeljenje	Trajno težimo ostvariti maksimalno zadovoljstvo svojih kupaca i partnerske odnose sa dobavljačima i kooperantima
STABILNOST I SIGURNOST s postavkama inventivnosti	Sve naše građevine moraju biti prepoznatljive po trajnosti, originalnom dizajnu, kvaliteti izvedenih radova i primijenjenih materijala
BRZINA I STRUČNOST postavke novog tisućljeća	Težimo efikasnosti u realizaciji projekata uz istovremeno osiguranje kvalitete i poštovanje najviših standarda struke
PRILAGODLJIVOST I FUNKCIONALNOST u suglasju s potrebama tržišta	Trajno osluškujemo potrebe tržišta, pratimo trendove i nove tehnologije u građenju, te iste primjenjujemo pri projektiranju i izvođenju radova
TEHNOLOGIJA I KREATIVNOST usklađenost čovjeka i stroja	Poštovanje interesa naših radnika, okoliša i zajednice u cjelini temeljna je postavka cjelokupnog poslovanja.
NAPREDAK I ZNANJE kao trajna obveza	Zapošljavao stručne i ambiciozne radnike koje imaju mogućnosti i trajnu obvezu stalno se razvijati i usavršavati Postavljamo sebi ambiciozne, mjerljive i ostvarive ciljeve Primjenjujemo i stalno poboljšavamo djelotvornost sustava upravljanja kvalitetom temeljenog na zahtjevima međunarodne norme ISO 9001

Gradilište Podbrežje

Kamen temeljac

Gradonačelnik Zagreba gosp. Milan Bandić je 12. rujna položio kamen temeljac za izgradnju stambenog naselja Podbrežje u kojem će se prema planu izgraditi oko 1800 stanova u 11 objekata s pratećim javnim sadržajima. Projekt će po modelu zagrebačke stanogradnje realizirati Grad Zagreb i Zagrebački holding.

- Ovim smo danas označili početak radova na izgradnji prve faze koja obuhvaća izgradnju 608 stanova za građane Zagreba - 200 stanova za socijalni najam, 200 za javni najam te 208 za znanstvene novake Sveučilišta u Zagrebu kojima će Grad subvencionirati kamatu od 2 %, rekao je gra-

donačelnik, ističući kako je ovo velik dan za mlade obrazovane ljude kojima će se omogućiti da svoje stručne i znanstvene

potencijale ostvare u Hrvatskoj. Svoje zadovoljstvo projektom je iskazao i prorektor Sveučilišta Mladen Janjanin, ističući kako je ovo još jedna sjajna inicijativa Grada i nastavak dosadašnje dobre suradnje s Gradom i gradonačelnikom.

Predstavnici Tehnike d.d. predvođeni Glavnim direktorom Zlatkom Sirovcem prisustvovali su prigodnoj svečanosti na kojoj je Gradonačelnik Grada Zagreba Milan Bandić potpisao povelju o početku radova na izgradnji naselja Podbrežje, te istu položio u kamen temeljac budućeg naselja. Tehnika d.d. je kao glavni izvođač zaključila Ugovor o izvođenju radova na izgradnji stambeno poslovnih građevina A4, A5, A6 u naselju Podbrežje u Zagrebu. Direktor realizacije ovog projekta je kolega Mirko Perić, kojemu želimo sretno i uspješan početak, ali i završetak radova. Uskoro ćemo posjetiti gradilište i vidjeti kako se odvija posao.

Glavna skupština dioničara

Glavna skupština dioničara Tehnike d.d. održana je 29. 6. 2016.

Kako u međuvremenu nije izlazio naš časopis, u ovom rujanskom broju dajemo osvrt na rad Skupštine i donešene odluke, te u cjelosti objavljujemo Izvješće Uprave, odnosno govor tada još uvijek aktualnog glavnog direktora mr. Filipa Filipeca, dig.

Glavna skupština odvijala se prema utvrđenom DNEVNOM REDU:

1. Otvaranje Glavne skupštine (utvrđivanje prisutnog kapitala, potvrda da Glavna skupština može valjano odlučivati)
2. Izvješće Uprave o stanju i poslovanju Društva u 2015. godini
3. Izvješće Nadzornog odbora o obavljenom nadzoru vođenja poslova Društva u poslovnoj 2015. godini
4. Godišnja financijska izvješća i konsolidirana godišnja financijska izvješća o

poslovanju TEHNIKE d. d. Zagreb s izvješćem revizora za 2015. godinu, nakon što su ih utvrdili Uprava i Nadzorni odbor

5. Donošenje odluke o upotrebi dobiti
6. Davanje razrješnice Upravi i članovima Nadzornog odbora
7. Odluka o mjesečnoj nagradi za rad članovima Nadzornog odbora
8. Imenovanje revizora za poslovanje dioničkog društva u 2016. godini s odlukom o naknadi za rad

Izvješće uprave

Poštovani gospodine predsjedavajući, uvaženi punomoćnici, dioničari, dragi gosti, ostali prisutni, dame i gospodo!

Svima želim dobrodošlicu, vjerujući da će vrijeme provedeno na skupštini dioničkog društva Tehnika za vas biti korisno i ugodno. Vjerujem da ste sa zanimanjem proučili materijale za skupštinu i da o njima imate svoje mišljenje koje ste i iskazali glasovanjem. Ja ovdje koristim priliku da u svoje ime i u ime posloводства dam ocjenu istih kao i dodatne komentare.

Osnovna ocjena glasi da se može iščitati promjena predznaka u odnosu na prethodna razdoblja i to iz minusa u plus.

Vanjske makrookolnosti nisu obećavale takvu situaciju jer je većina pokazatelja

vezana za graditeljstvo, kao fizički obujam građevinskih radova, broj izgrađenih stanova, broj zaposlenih, su i u 2015. bili u padu u odnosu na 2014. godinu. Svaka negativna promjena u društvu i gospodarstvu odmah se i direktno reflektiraju na poslovanje u građevinarstvu. Za konačan oporavak građevinarstva nužan je puno veći porast bruto društvenog proizvoda od sadašnjeg (preko 4,0 %), da bi bilo moguće dio njega usmjeriti u investicije, bez kojih nema oporavka građevinarstva. Niski rast društvenog bruto proizvoda i visoki javni dug države, te visoki deficit državnog proračuna ne omogućavaju skoro nikakva ulaganja u investicije kako države i njenih institucija, tako i realnog sektora

zbog politike kamata i politike financiranja banaka u stranom vlasništvu. ▶

► Pored navedenog postoje i drugi faktori koji su nam otežavali poslovanje. To su prije svega problemi s likvidnošću i naplatom izvedenih radova, nelojalnom konkurencijom, odnosom poslovnih banaka prema građevinskom sektoru i slično.

Budući su opće naznake i prognoze u drugoj polovini godine imale pozitivan i optimističan predznak, očekujući i novu Vladu i nove impulse u gospodarstvu vjerovali smo da je s krajem 2015. konačno i kraj ove predugotrajne krize koja nas je sve izmučila i iscrpila. Nažalost, optimizam i nadanja nisu dugo trajala i moramo i dalje biti oprezni i skromni u očekivanjima. Najgore je što toj situaciji nitko ne može predvidjeti kraj kao niti ishod.

Ovakvo stanje iznimno troši sve resurse Društva i stvara dodatna nezadovoljstva kod svih kako djelatnika tako i dioničara jer unatoč velikim naporima i uloženom ne dobivaju natrag očekivano.

10,2% veći prihod, ali moramo se zadovoljiti i sa ostvarenim.

To je i dalje jedan od najvećih prihoda u graditeljstvu što pokazuje stvarno stanje i dubinu dugogodišnje krize.

Dobit nam je minimalna i iznosi netto 493.000 kuna na koju su utjecali i faktori na koje nismo mogli utjecati kao: nedovoljna popunjenost kapaciteta, posebno na području Zagreba što onda povlači višak ljudi u pogonima i slično. Smanjenje prihoda od prodaje stanova, smanjenje cijene istih, manji prihod od trgovine te nikakve marže po ugovorima za poznatog investitora.

Po mjestu stvaranja prihoda 720.911 tisuća kuna ostvarili smo u Hrvatskoj, a 33.379 tisuća kuna u inozemstvu. To je više u odnosu na godinu prije, a posebno u inozemstvu. Ukoliko ostvarenje ukupnog prihoda promatramo s naslova njegovog stvaranja dolazimo do toga da 606.011 tisuća kuna prihodovano od

radova dobivenih na licitacijama za poznatog naručitelja. Vjerujem da ćemo to u narednom vremenu mijenjati u korist više profitabilnijeg poslovanja.

Uz sve izneseno teško je za očekivati bolje poslovne rezultate. Uz sve to i uz probleme naplate Društvo je održavalo tekuću likvidnost bez dodatnog zaduživanja.

Tijekom 2015. Društvo je nastavilo s trendom smanjenja broja zaposlenika koji je tijekom godine smanjen za 115 pa sada imamo 775 zaposlenih. Za bruto plaće isplatili smo 88,23 milijuna kuna dok smo godinu ranije isplatili 84,51 milijuna kuna. Prosječna plaća u Tehnici u 2015. iznosila je 5.459 kuna u tuzemstvu i veća je za 14,13% od prosječne plaće godinu dana ranije i od prosječne plaće u graditeljstvu Republike Hrvatske koja iznosi 4.881 kunu.

Napominjem da Društvo u protekloj godini nije izdavalo niti prodavalo nove dionice.

Društvo u portfelju posjeduje 969 vlastitih dionica ili 0,51% i posjeduje 30,89% učešća u ESOP d.o.o.

Samo za informaciju i zahvalu da nabrojim naše najveće naručitelje u prošloj godini: HUP Zagreb 83 milijuna kuna, Ailos (vjetroelektrane Ogorje) 59,0 mil. kuna, HV Sisak 53,0 milijuna kuna, West Gate 40,0 milijun kuna.

Završili smo i predali investitorima prekrasne objekte kao: hotele Sheraton Dubrovnik, Nimfa Živogošće, Kaufland Jastrebarsko distributivni centar, Bio centar za istraživanja i ostale.

Poštovani dioničari!

Pokušao sam vam približiti naše poslovanje u prošloj godini kroz dvije prizme, vanjske okolnosti i strukturu prihoda, odnosno dobiti.

Ne možemo biti zadovoljni jer već dugo svi očekujemo puno više, međutim zbilja vremena, u kojem ostvarujemo poslovanje, nas tjera na skromnija očekivanja. I dalje molim dioničare za strpljenje i razumijevanje te zadržavanje portfelja za neka bolja vremena. Predlažem stoga neisplatu dividende i zadržavanje ostvarene dobiti.

Nadam se da ste svojim glasovanjem dali pozitivnu ocjenu poslovanja za proteklu godinu na čemu vam u ime poslovdstva i u svoje osobno zahvaljujem.

Poštovani!

Što je za očekivati 2016.? Politika ne ide, ne ide niti državi! Što je s gospodarstvom? Što je s nama?

Ne smijemo za sve okriviti vanjske utjecaje, oni su samo okvir u kojem živimo i poslujemo, naše dugogodišnje slabosti nisu izostale niti u prošloj godini. Tu prvenstveno mislim na kašnjenje projekata, iskazanu nekvalitetu obrtničko-instalaterskih radova, neefikasnost korištenja radnog vremena i slično.

Poštovani dioničari!

Kada sam rekao o promjeni predznaka tu sam prvenstveno mislio na ostvareni prihod od 754.290 tisuća kuna čime je zastavljen pad od šest uzastopnih godina s padom prihoda. Taj prihod ostvaren je sa 775 zaposlenika što je za 121 zaposlenog manje nego prethodne godine. To znači da smo konačno počeli povećavati prihod po zaposlenom što je preduvjet i pokazatelj pozitivnog poslovanja. Planirali smo za

obavljenih radova za poznatog investitora, 10.443 tisuće prihodovali smo od prodaje stanova, 29.917 od trgovine, 81.678 s naslova ostalih poslovnih prihoda.

U odnosu na godinu prije do povećanja je došlo samo na poziciji obavljenih radova za poznatog investitora (122.214 tisuća kuna) dok su ostali prihodi smanjeni.

Izraženo u postocima to izgleda ovako:

- poznati investitor	80%
- prodaja stanova	1,4%
- trgovina	3,96%
- ostalo	10,8%
- financijski prihodi	3,48%
- inozemstvo	4,4%

Iz iznesenog razvidno je da smo 80% posto prihoda ostvarivali na najmanje profitabilnom segmentu poslovanja, izvođenje

Puno pitanja malo odgovora, mislim na konkretne ne na proročanske. Kakvo nam je prvo polugodište 2016.? Kakva će biti čitava godina?

Početak godine nije niti u kojem slučaju bio dobar za dioničko društvo iz prvenstveno dva razloga. Prvi da nismo imali dovoljnu popunjenost naših kapaciteta, posebno u Zagrebu, što zbog smanjenog obujma investicija što zbog slabih cijena i prevelike konkurencije.

Drugi: nepravedna, neočekivana i neosnovana „prethodna mjera” koja nas je stavila u nominalnu blokadu 26 dana. Posljedice toga nemilog događaja osjećamo ne samo zbog nemogućnosti pojavljivanja na natjecanjima do rujna ove godine (šest mjeseci zabrane) već i što je konkurencija to zločesto koristila protiv nas. Investitori su, sa ili bez razloga, također koristili u pregovorima tu situaciju da postignu bolje pregovaračke pozicije. Posebno moram istaći i zahvaliti na pokazanom razumijevanju naših vodećih banaka koje su u tim

momentima pokazale vjeru i strpljenje čekajući pravno razrješenje, bez ishitrenih poteza koji bi onda izazvali domino efekt sa nesagledivim posljedicama. Isto tako zahvala ide i našim vjerovnicima i imateljima naši vrijednosnih papira (zadužnica i mjenica) koji su strpljivo i s vjerom čekali okončanje blokade. Treba reći da smo unatoč službenoj blokadi računa dioničkog društva u svim poslovnim bankama, zahvaljujući stručnom i izvanrednom zalaganju kolega iz Ekonomskog sektora cijelo vrijeme blokade osigurali kontinuitet poslovanja na svim našim projektima, pa čak i na vrijeme isplatili redovne plaće.

Na polugodištu očekujemo malo manji prihod nego prošle godine, odnosno oko 330 milijuna kuna, tako da nas u drugom polugodištu očekuje bitka kako na dobivanju posla u oštroj konkurenciji tako i u realizaciji na ugovorenim poslovima.

Rezultat za prvih šest mjeseci nam ne daje za pravo da govorimo o kraju krize već upravo da mijenjamo poslovni smjer

prema profitabilnijim projektima. Tu prvenstveno mislim na intenziviranje radova u Alžiru i smanjenju gubitaka, otvaranju novog tržišta u Švedskoj te pokretanje novog vlastitog projekta u stanogradnji.

To sve zajedno s mijenjanjem kadrovske strukture prema mladim i školovanim kadrovima, uz smanjenje naši unutarnjih troškova može rezultirati boljim poslovnim rezultatima u ovoj i slijedećim godinama.

I dalje mislim da niti Hrvatska, a niti Tehnika nisu na kraju izlaska iz krize i da se od nas i dalje očekuju odricanja i žrtvovanja kako bi svi zajedno osigurali opstojnost dioničkog društva. Izražavam zahvalu svima koji su na svoj način pripomogli da u ovim teškim vremenima Tehnika ostvari pozitivan rezultat poslovanja. Bez adekvatnog učešća zaposlenika, kooperanata i dobavljača to ne bi bilo moguće napraviti.

Posebna zahvala strpljivim imateljima dionica i Nadzornom odboru koji je bio velika potpora poslovođstvu.

mr. Filip Filipec, dipl. ing. grad.

* * *

Donešene odluke Glavne skupštine

Na Glavnoj skupštini TEHNIKE d. d. Zagreb, održanoj 29. 06. 2016. g, koju je vodio predsjednik Andro Nižetić, a zapisnikom pratio javni bilježnik Vladimir Marčinko, donešene su sljedeće Odluke:

Ad. 2. Prihvaća se Godišnje izvješće Uprave – Glavnog direktora o stanju i poslovanju dioničkog društva TEHNIKA Zagreb u 2015. godini.

Ad. 3. Prihvaća se Izvješće Nadzornog odbora o obavljenom nadzoru poslovanja dioničkog društva TEHNIKA d.d. u 2015. godini.

Ad. 4. Prima se na znanje Izvješće Nadzornog odbora o utvrđenju Godišnjih financijskih izvješća TEHNIKE d. d. Zagreb za razdoblje od 01. 01. 2015. do 31. 12. 2015. g. s Izvješćem revizora, od Uprave i Nadzornog odbora s niže navedenim elementima Bilance i Računa dobiti i gubitka:

a) Bilanca

Zbroj aktive i pasive Bilance
1.152.559.750,98 kn

b) Račun dobiti i gubitka

1. Prihodi iz poslovne djelatnosti
728,049.142,89 kn

2. Rashodi iz poslovne djelatnosti
728.345.068,87 kn
3. Financijski prihodi 26.241.032,59 kn
4. Financijski rashodi 24.997.645,60 kn
5. Ukupni prihodi (1+3)
754.290.175,48 kn
6. Ukupni rashodi (2+4)
753.342.714,47 kn
7. Bruto dobit prije oporezivanja (5-6)
947.461,01 kn
8. Porez na dobit 454.218,76 kn
9. Neto dobit (7-8) 493.242,25 kn
10. Sveobuhvatna dobit razdoblja
503.886,51 kn

Ad. 5. Utvrđuje se da je TEHNIKA d.d. Zagreb za 2015. godinu ostvarila neto dobit u iznosu od 493. 242, 25 kn.

Ostvarena dobit TEHNIKE d. d. Zagreb u iznosu od 493. 242, 25 kn raspoređuje se u zadržanu dobit Društva.

Ad. 6. Prihvaća se odluka o davanju razrješnice Upravi i članovima Nadzornog odbora za poslovanje u 2015. godini.

Ad. 7. Utvrđuje se mjesečna nagrada članovima Nadzornog odbora za 2016. go-

dinu u visini od 80% prosječne plaće zaposlenih u TEHNICI d. d. iz prethodnog mjeseca. Predsjedniku Nadzornog odbora odobrava se još i dodatak od 50% naknade člana Nadzornog odbora za aktivnosti oko pripremanja sjednica.

Ad. 8. Za revizora poslovanja TEHNIKE d. d. Zagreb u 2016. godini, izabire se Deloitte d. o. o. Zagreb.

Ovlašćuje se Uprava TEHNIKE d. d. da sklopi odgovarajuće ugovore o reviziji poslovanja TEHNIKE d. d. u 2016. godini, kojim će se utvrditi naknada za rad revizora Deloitte d. o. o. Zagreb.

Sve Odluke su prihvaćene prema prijedlozima kao u objavljenom pozivu za Glavnu skupštinu (Narodne novine broj 46 od 18. svibnja 2016.g.)

TEHNIKA d.d.

Emocionalno punjenje

Zašto se u poslu treba smijati, igrati, zabavljati, hvaliti, širiti pozitivne emocije koje stvaraju kreativnu atmosferu

Emocionalno je punjenje sve ono što doživljavamo izvana ili iznutra kao pozitivnu emociju. Emocionalno nas puni pozitivna emocija koja je upućena nama, pozitivna emocija koju mi upućujemo drugima i pozitivna emocija koju sami sebi upućujemo. Najbolje je, naravno, kad se taj proces odvija na više kolosijeka. Obostrano se međusobno punimo kad razmjenjujemo s drugima pozitivne emocije, mi ih šaljemo drugima, a oni nama, neposredno i usklađeno. Može pri tome biti riječ o dvjema osobama koje razmjenjuju pozitivne emocije ili o razmjeni pozitivnih emocija između pojedinca i grupe.

Naravno, pri tome je dobro znati što kod vas pobuđuje pozitivnu emociju. Što je to što vas veseli? Mnogi su ljudi, nažalost, potisnuli svoje želje pa se više i ne sjećaju što ih veseli i što bi ih ispunilo.

Često mi se dogodi, kad uspijem nekoga nasmijati, da mi taj kaže: *Joj, da znate otkađ se nisam ovako od srca nasmijao.*

Između nas i naše okoline struje poruke koje nisu samo verbalne i koje nisu samo racionalne. Treba ih prvo zapaziti.

Ljudi nam se smješkaju dok prolazimo pokraj njih, pozdravljaju nas, čestitaju nam, i to rade investirajući pozitivne emocije. Njihovo verbalno ponašanje, govor i neverbalno ponašanje inducira u nama pozitivnu emociju.

Pokušajte, jednostavno je.

Ujutro kad dodete na posao svima se nasmiješite i veselo zaželite dobro jutro ili dobar dan. Odmah ćete se osjećati bolje, a i svi oko vas. Umjesto da kažete: *Uh, kakva vrućina I hladnoća I poskupljenje I nesana noć...* recite: *Danas će biti divan dan.* Možete se sjetiti, pomalo se šaleći i ironizirajući, kako je Ervina Dragman u zagrebačkoj predstavi *Divni dani* (Beckett) zakopana do pojasa u pijesku u prvom činu, a u drugom činu zakopana do vrata u pijesku, govorila i govorila... A kad bi njezin, u crno odjeven, potpuno šutljivi partner, koji je napola ležao, a napola sjedio u podnožju njezinog pješčanog brežuljka, maknuo samo malim prstom, ona bi oduševljeno uzviknula: *Ah, kako divan dani Usprkos svemu!*

Ne sugeriramo vam da dosadite sebi i svima oko sebe amerikaniziranim kičastim izjavama tipa: *volim te, trebam te, već*

mi nedostaješ iako nisi još otišao... Ne, zaista ne. Nagovaramo vas da budete kreativni, slobodni i da riskirate pokazati svoju autentičnu pozitivnu emociju bez obzira hoće li netko na to i maknuti malim prstom. Sigurni smo da ćete se bolje osjećati i emocionalno napuniti.

Naravno da bi emocionalno punjenje moglo efikasno uslijediti kad bi nam netko prišao i dao nam dio svojih pozitivnih emocija, na ovaj ili na onaj način. Ali dok se to ne dogodi, što nas sprečava da mi to napravimo?

Umjesto da se jadate kako vam nitko ne piše, pošaljite nekome poruku, e-mail ili možda dobro staro pismo ili razglednicu. Ako se odmah naljutite, nakon što predvidite da neće biti odgovora, sami sebe dodatno zezate. Napravite emocionalnu investiciju radi svoje zabave, da sebi pokažete kako možete, da ste kreativni, ma da ne kažem - da ste živi!

Ponekad krene prema nama nečija pozitivna investicija. A što mi radimo? Ne vidimo je, ne prepoznajemo i ne znamo je prihvatiti. Udahnuti. Uživati u njoj. Često taj slobodni protok pozitivnih emocija sprečavamo. Želimo spriječiti negativne emocije, predviđamo negativne emocije koje su tu, odmah iza ugla, pa onda spriječimo i negativne i pozitivne jer je gotovo nemoguće sebe zaštititi od negativnih emocija, a sačuvati protok samo pozitivnih emocija.

Neki spriječe protok pozitivnih emocija jer se boje emocija. Emocije nas dovode u stanje smanjene (racionalne) kontrole pa ljudi koji daju prednost kontroli zakinu sebe i svoju okolinu za (pozitivne) emocije. Paradoksalno je da često ipak uspiju zadržati negativne emocije kojima vrše dodatnu kontrolu. Pozitivno emocionalno punjenje često je povezano sa spontanosti i neposrednosti, a negativno je povezano sa strahom i rezerviranosti.

Pozitivno emocionalno punjenje je vrsta otvorenosti prema sebi i drugima. Ta otvorenost nije bez rizika. Naravno da nam se može dogoditi da na naše nasmiješeno lice i veseli ton netko kaže: *Što je tebi?* Može se dogoditi, ali ne mora. Osim toga svojim ponašanjem „pišemo molbu“. Ako se molba ne prihvati, natječemo se na drugom mjestu.

Pozitivno emocionalno punjenje je često onemogućeno činjenicom da osoba „uživa“ u onome što je moderno ili što netko drugi smatra da bi njoj trebalo predstavljati užitak. Naviknemo se da je nešto „za nas dobro“, a tu je samoprijevaru često teško razotkriti.

Često radimo velike pripreme za uživanje pa se može dogoditi da potrošimo sve svoje vrijeme pripremajući se za uživanje, tj. za emocionalno punjenje.

„Čim ovo završim, pometem, pospremit, usišem, počistim... odmah ću prileći i slušati glazbu“, kaže umorna domaćica. Ali kako prašine uvijek ima, kako uvijek ima nepospremljenih stvari, spremanje se protegne duboko u noć i više nema vremena za užitak. Mnogi se tješe da će uživati za vikend, na godišnjem ili u mirovini. Ali kako se dnevnim navikama nisu naučili uživati, onda i vikendom pospremaju, na odmoru se dosađuju, a hoće li i u kakvom zdravlju dočekati mirovinu - pravo je pitanje. Dakle, svaki dan, čak i dvaput dnevno možemo, jer jednostavno moramo ako želimo sačuvati svoje psihičko zdravlje, odvojiti poneku minutu za emocionalno punjenje. Ako smo zaboravili što nas veseli i emocionalno puni, dužni smo to ponovno naći. Eksperimentirajte, pokušajte razne stvari koje dugo niste radili pa pronađite ponovno, ako ste zaboravili, ono što vas emocionalno puni.

UPI2M books

Predstavljamo...

Predstavljamo Vam novitet na hrvatskom tržištu - CONSTEEL software za projektiranje čeličnih i spregnutih konstrukcija. Inovativna automatizacija statičkog proračuna i dimenzioniranja znatno će ubrzati Vaš rad te povećati preciznost i učinkovitost. Ponuda uključuje Consteel software koji omogućuje slobodnije modeliranje, ekspertnu analizu i precizan proračun čeličnih konstrukcija, te software za projektiranje spojeva csJoint, pogodan za proračun prema pravilima Eurocode 3 (EN 1993-1-8).

Kako biste se uvjerali u učinkovitost Consteela, UPI2M BOOKS Vam u suradnji s tvrtkom ConSteel Solutions, u promotivom periodu do 31. 12. nudi 30% popusta na oba softwarea, a možete ih i testirati u besplatnom probnom periodu. Za sve dodatne informacije slobodno nam se obratite.

Porast građevinske aktivnosti

Prema privremenim podacima Državnog zavoda za statistiku, u srpnju je nastavljen rast indeksa obujma građevinskih radova pa je tako građevinska aktivnost u odnosu na lipanj porasla za 0,7% (prema sezonski i kalendarski prilagođenim podacima), dok je u odnosu na srpanj prošle godine rast iznosio 2,8% (prema kalendarski prilagođenim podacima). Pritom se rast obujma građevinskih radova i dalje temelji na rastu aktivnosti na zgradama, koji je u srpnju na godišnjoj razini porastao za 11,2%, dok je istodobno obujam radova na ostalim građevinama smanjen za 3,9%. Riječ je o nastavku tendencija prisutnih u ovoj i dijelu prošle godine, a obilježene su kontinuitetom međugodišnjeg rasta ukupne građevinske aktivnosti (u svim mjesecima ove godine), rastom obujma radova na zgradama (kontinuirano prisutan od studenog prošle godine) te smanjenjem građevinske aktivnosti na ostalim građevinama (prisutno u svim mjesecima od rujna prošle godine s izuzetkom privremenog porasta u veljači ove godine).

Dok je oporavak građevinske aktivnosti u Hrvatskoj stabiliziran tek od početka ove godine, u Europskoj je unijeli on započeo znatno ranije, još u 2014. godini. Tako je u srpnju ove godine, prema podacima koji su zasad dostupni za 16 zemalja, u Europskoj uniji zabilježen rast građevinske aktivnosti za 1,1 posto na mjesečnoj, i za jedan posto na godišnjoj razini. Pritom je na godišnjoj razini pad zabilježen u devet, a rast u sedam zemalja. Kao i u Hrvatskoj, raste građevinska aktivnost na zgradama, uz pad aktivnosti na ostalim građevinama. Dvoznamenkasti pad ukupne građevinske aktivnosti zabilježen je u Slovačkoj (-23,3%), Mađarskoj (-17,6%), Poljskoj (-15,1%), Češkoj (-12,6%) i Bugarskoj (-11,7%), dok je istodobno najviši rast ostvaren u Švedskoj (+10,0%) i Španjolskoj (+12,0%). U zemljama koje su u srpnju, a i u prethodnim mjesecima, bilježile najviše razine pada uglavnom je bila riječ o posljedicama niže investicijske aktivnosti zbog usporavanja u korištenju sredstava iz EU, fondova što je uobičajena pojava

Sabor hrvatskih graditelja

Hrvatski savez građevinskih inženjera organizira, sada već sedmi po redu, Sabor hrvatskih graditelja koji će se održati od 17. do 18. listopada 2016. u hotelu Croatia u Cavtatu. Na ovom se tradicionalnom skupu, koji se održava svake četiri godine, okupljaju graditelji iz zemlje i inozemstva, posebice regije, kako bi ocijenili stanje graditeljstva te predstavili značajne projekte i zanimljiva inženjerska rješenja i inovacije iz svih područja graditeljstva. Na Saboru 2016 ocijenit će se stanje u graditeljstvu i njegova uloga u razvitku hrvatskoga gospodarstva. HSGI

pri prelasku iz jednog u drugo programsko razdoblje.

Prema riječima potpredsjednice HGK za graditeljstvo, promet i veze Mirjane Čagalj, rast indeksa obujma građevinskih radova temeljen je na povećanju aktivnosti na zgradama, dok se indeks obujma radova na ostalim građevinama smanjio. „Spomenuto smanjenje rezultat je izostanka većih infrastrukturnih projekata. Uzimajući u obzir najave velikih projekata sufinanciranih sredstvima iz EU fondova, problemi bi se mogli pojaviti pri realizaciji zbog nedostatka kvalificirane radne snage kao posljedice demografskog propadanja i iseljavanja“, ističe Čagalj. (BO)

Švedski pokus s radnim vremenom!?

U ovom članku nadovezat ću se na onaj iz prošlog broja, o kraćem radnom tjednu, i primjerima iz ne tako daleke, ali vrlo napredne Švedske, i prikazati kakvi su dojmovi i promjene postignute.

Još prije dvije godine u Švedskoj su počeli ispitivati učinak skraćenog radnog vremena. Gradska uprava Göteborga provela je pokus sa šestosatnim radnim vremenom, nadajući se da će uspjeti smanjiti bolovanja, potaknuti učinkovitost na poslu te u konačnici državi uštedjeti novac. Organiziran je rad kroz dva odjela s pokusnom i kontrolnom skupinom. Zaposlenici jedne radit će šest, a zaposlenici druge grupe osam sati dnevno. Za svoj rad radnici obiju grupa dobivat će istu plaću.

„Na kraju ćemo usporediti rad grupa i nastojati utvrditi kakva je razlika. Očekujemo da će osoblje pribjegavati rjeđim bolovanjima te da će se oni koji

budu radili kraće psihički i fizički osjećati bolje.“, rekao je zamjenik gradonačelnika Mats Pilhelm u izjavi za javnost. Dodao je kako se nada da će skraćeno radno vrijeme otvoriti mogućnost novih radnih mjesta, jer se uvjerio da su zaposleni koji rade osam sati često manje učinkoviti. Tvornica Toyote u Göteborgu uvela je šestosatno radno vrijeme još prije 13 godina što je rezultiralo porastom prihoda od 25 posto u nekoliko narednih godina.

U jednom staračkom domu u Švedskoj prošle godine provedeno je pokusno skraćeno radno vrijeme i rezultati su bili i više nego zadovoljavajući. „Prije sam cijelo vrijeme bila iscrpljena, došla bi kući i legla na kauč. Ali, sada imam puno više energije za rad i za obiteljski život.“ riječi su jedne medicinske sestre.

S druge strane navodi se slučaj švedskog grada Kirune koji je odustao od šestosatnog radnog vremena 2005. kada je utvrđeno da intenzivniji rad nije i bolji i

da je bilo negativnih posljedica po zdravlje. „Skraćivanje radnog vremena svakako je pomoglo povećanju produktivnosti no poraslo je i poboljšavanje.“, rekla je Carina Bild i Nacionalnog instituta za radni vijek.

Nakon godine dana ispitivanja rezultati nisu previše iznenadili, pokazali su da osmosatno radno vrijeme nije efikasno onoliko koliko ljudi misle. Većina kompanija koja je sudjelovala u eksperimentu ne želi se vratiti na stari režim, a sve je više drugih koji slijede njihov primjer i mijenjaju radne navike. Iako preteći svjetski trend radnici rade sve više kako bi ostavili dojam boljeg radnika, Švedani su, s druge strane, shvatili da su im radnici produktivniji ukoliko je radno vrijeme kraće, pa su ga skratili za dva sata bez smanjivanja plaća.

Ako se svemu tome nadodaju i analize koje potvrđuju da je radno vrijeme od 9 do 17 sati potpuno neprilagođeno našem bioritmu, očigledno postoje čvrsti argumenti za promjene u ovom smjeru, naravno, ukoliko se one kvalitetno, svrsishodno i promišljeno provedu.

Izvor: www.poslovni.hr, SN

Odljev radnika građevinske struke

Analiza Hrvatske gospodarske komore, provedena među članicama iz sektora graditeljstva, pokazala je primjetan, značajan mjesečni odljev kvalificiranih radnika. U posljednje vrijeme došlo je do velikog odljeva kvalificiranih radnika iz Hrvatske, posebno zidara, tesara, armirača, keramičara i sličnih zanimanja. Nedostatak radnika s potrebnim znanjima i vještinama sve više postaje ključni ograničavajući razvojni problem hrvatskoga graditeljstva, ali i gospodarstva u cjelini, ističu u HGK. Unatoč redovnom oglašavanju i traženju radne snage preko Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (HZZ) i sudjelovanja na sajmovima poslova, poslodavci nikako ne mogu nadomjestiti radnike koji su otišli, jer na tržištu rada u Hrvatskoj jednostavno nema dovoljnog broja takvih radnika, napominju.

Tvrtke zaposlenike koji su otišli ne mogu nadomjestiti ni putem povjeravanja dijela poslova drugim izvođačima, jer su gotovo svi poslovni subjekti suočeni s istim problemom nedostatka radne snage. U posljednjih nekoliko godina u graditeljskom sektoru izgubljeno više od 53 tisuće radnih mjesta (34,4 tisuće kod pravnih osoba i 18,7 tisuća kod obrtnika), udio građevinarstva u BDP-u smanjen je s 8,5 na 4,4 posto, obujam građevinskih radova smanjen je za 46,6 posto, vrijednost izvršenih radova za 49,3 posto, broj završenih stanova za 69,2 posto, a broj izdanih građevinskih dozvola niži je za 46,3 posto. Graditeljstvo je gotovo prepolovljeno, a oporavak teško možemo očekivati bez uvoza radne snage, kao vatrogasne mjere u ovom razdoblju, dok se ne uspostavi pravo tržište rada u Hrvatskoj,

ističe se u analizi HGK. Rješavanje uvoza radne snage kao hitne mjere, koje se dogodilo ove godine, bio je, napominju u komori, pozitivan pomak, no kvote su, kažu, premale i nepravedno raspodijeljene. Navodi se kako nisu u obzir uzeti veličina i potrebe pojedinog poduzeća. Kriterij za dodjelu dozvole je bio isključivo tko se prvi prijavio i mnoge tvrtke su ostale zaključuju, uz prijedlog da se godišnja kvota za zapošljavanje stranaca za 2017. na području graditeljstva višestruko poveća (potrebno je oko 3.000 dozvola), a u skladu s realnim potrebama sektora za radnicima te da se takva odluka donese u što je moguće bržem roku.

Uvoz radne snage nužna je mjera u kratkoročnom razdoblju, no dugoročno je potrebno stvoriti platformu za sustav obrazovanja uz rad te sustav poticanja zaposlenika za cjeloživotno učenje, smatraju u HGK. Trenutno stanje na domaćem tržištu rada u graditeljstvu karakterizira niska stopa aktivnosti u odnosu na druge članice EU te jednom od najviših stopa nezaposlenosti uopće. Hrvatsko graditeljstvo dodatno opterećuje ubrzano iseljavanje mladih i obrazovanih te stručno osposobljenih kadrova. Uz navedeno, prosječna neto plaća u graditeljstvu u 2015. godini bila je 4.881 kuna, što je u usporedbi s prosječnom neto plaćom u gospodarstvu Hrvatske manje za 14,5 posto. Ukupni broj zaposlenih u 2015. u graditeljstvu bio je 86.740 tj. 6,6 posto od ukupnog broja zaposlenih u RH te je tako krajem 2015. broj zaposlenih u graditeljstvu bio je 66.938 u pravnim osobama te 19.802 u obrtu.

Inače, u 2015. je ukupan broj nezaposlenih građevinara u evidenciji Hrvatskog za-

Svečano otvoren Pula City Mall

Tehnika d.d. uspješno je završila radove na izgradnji trgovačkog centra u Puli. Nakon samo 8 mjeseci radova, 01. 09. 2016. svečano je otvoren Pula City Mall. Trgovački kompleks konceptualno osmišljen kao kombinacija trgovačkog centra zatvorenog tipa („mall“) i „retail parka“, prostire se na 13.000 m² podjeljenih u dva volumena koji su povezani zajedničkom spojnom nadstrešnicom. U svojoj ponudi sadrži 18 vrhunskih brendova i hipermarket, a osiguran je i parking za 330 vozila u podzemnoj garaži i vanjskom parkiralištu.

voda za zapošljavanje u Hrvatskoj bio 21.394. Primjerice, u 2008. godini bilo je 15.425 nezaposlenih u građevinarstvu, što znači da je u 2015. godini u evidenciji HZZ-a bilo oko 28 posto više registriranih građevinskih radnika koji nemaju posao.

Trebamo se voziti - doći na posao, gradilište, kući...

Tržište automobila

U današnje vrijeme život bez automobila gotovo je nezamisliv. Iznimka nije ni Hrvatska. Nakon što pomalo izlazimo iz krize, porasla je ponuda, ali i potražnja za automobilima. Pogotovo onih rabljenih. Ulazak u Europsku uniju i lakše dovodeње automobila iz inozemstva očito je uči-

nilo svoje. Samo u kolovozu, na Njuškalu, predano je 33.000 novih oglasa osobnih automobila. Zastupljena je 71 marka, a u najvećem broju to se odnosi na tradicionalne ljubimce hrvatskih vozača, marke poput Volkswagena, Opela, Renaulta, Mercedesa i BMW-a. U objavljenim oglasima

najčešće se mogu pronaći vozila kompaktne klase i limuzine, iako je zanimljivo da je zabilježen najveći rast ponude terenskih i SUV vozila. Njihov udio iznosi sedam posto. Među njima prednjače Volkswagen Touareg i Mercedes ML klase. Ništa slabije ne prolazi ni BMW X5, Toyota Rav4 i Lada Niva.

Dodajmo i da je najveći udio oglašavanih vozila iz 2007. i 2008. godine. Slično je i s potražnjom. Posjetitelji Njuškala naj-

Tehnikini jubilarci u 2016.

Već na prvi pogled uočavamo kako su ovi prilozi s popisom imena naših jubilaraca, nažalost, sve kraći. Tehnika se tijekom godina značajno smanjila po broju zaposlenika, što se najbolje vidi i po ovom popisu. Naime, nekada je bila ova duplerica puna imena, sada je ovo sasvim nešto drugo. No, vrijeme i uvjeti poslovanja znatno su promijenjeni pa je ovo rezultat svih zbivanja tijekom Tehnikine duge povijesti. Jednostavno smo se prilagođavali vremenu u kojem živimo i radimo! Ipak, da ne dužim, svim ovogodišnjim jubilarcima čestitamo, želeći njima, a i svima ostalima, puno posla, bolje plaće i općenito bolji i kvalitetniji život.

10 godina staža

Bagarić Vlatko
Bezjak Davor
Brinjak Mario
Cicnjak Ivica
Čančar Nikica
Dejanović Josip
Dramac Rudo
Glibo Dragan
Habibović Refik
Hanžek Dražen
Hlevnjak Izidor
Horvat Josip
Horvatić Ivan
Jukić Mario
Knežević Mario
Kovačec Anđelko
Kovačević Vinko
Kovačević Mato
Lojan Damir
Ljevar Ivo
Markulin Ivica
Masnec Marijo
Miketić Vladimir
Mikuš Marijo
Mlinarić Drago
Osonjački Zdravko
Perišić Luka
Perko Saša
Počekal Juraj
Pranjčić Štefo
Prugovečki Željko

Puklin Tinček
Runjak Tomislav
Sedlanić Renato
Sekula Danijel
Srabović Nihad
Šolaja Danijel
Tokalić Ivo
Topljak Dalibor
Vuk Tomo
Vukić Darko
Zelčić Zdravko
Žuvić Ivana

15 godina staža

Degač Stjepan
Miković Damir
Radić Vanja
Rogan Ranko
Sambol Damir
Sliško Slavko
Vukelić Damir

20 godina staža

Biru Danijel
Božić Đurđica
Jukić-Trputac Ksenija

25 godina staža

Božić Branko
Kovačević Marijan
Pomahač Dražen
Sambolić Danijel

30 godina staža

Altus Tereza
Bajan Petar
Bajić Sanja
Bajlo Branka
Balić Juraj
Bobek Božidar
Boljarević Ljiljana
Dervišević Hanča
Džinić Mevludin
Hanžek Alojz
Hanžek Stjepan
Jagar Marijan
Jagar Božo
Jukić Josip
Nenezić Nenad
Nikolić Slavko
Osovnikar Josip
Ozimec Ivan
Perković Ivan
Prugovečki Marijan
Raštičgorac Franjo
Šakić Adina
Šantalab Stevo
Škrnjug Ivan
Švenda Mladen
Tomić Dragutin
Vandija Miroslav
Vukelić Vesna
Žabčić Zdravko

(i)

35 godina staža

Andrić Boja
Bosak Marijan
Crnički Stjepan
Čosić Ivica
Đurašić Slavko
Penić Branka

Popović Mičo
Potlaček Milivoj
Tomorad Stjepan

40 godina staža

Hlapčić Vladimir
Kabelka Vesna
Stuburić Josip

ZLATNO JEZERO d.o.o.

10 godina staža

Dolenec Danijel
Mandić Mario

35 godina staža

Peprur Josip

TEHNIKA PROJEKTIRANJE d.o.o.

10 godina staža

Orešković Marija
Šučur Silvana

25 godina staža

Čudina Zdravko

35 godina staža

Trepšić Đuro

Zaštita okoliša

Pogoršanje kvalitete ljudskog života

Ako uzimamo u obzir da je ljudsko biće stvoreno ovoga svijeta, koje ima pravo na život i sreću, moramo uzeti u obzir posljedice pogoršanja stanja okoliša, sadašnjeg modela razvoja i kulture odbacivanja za čovjekov život. Danas smo, primjerice, svjedoci nerazmjernog i nesredjenog povećanja mnogih gradova, u kojima je život postao nepodnošljiv sa zdravstvenog gledišta, ne samo zbog onečišćenja izazvanoga ispuštanjem otrovnih plinova nego i zbog urbanog kaosa, problema s prijevozom te pretjerane buke i svjetlosti. Mnogi gradovi pretjerano troše vodu i energiju. Postoje gradske četvrti koje su, premda nedavno izgrađene, neuređene, prenapučene i nemaju dovoljno zelenih površina. Ne priliči stanovnicima ovog planeta da žive sve više zagušeni betonom, asfaltom, staklom i metalom, lišeni fizičkog kontakta s prirodom. Odgovornost prema okolišu može potaknuti načine ponašanja koji bitno utječu na brigu za okoliš: izbjegavanje uporabe plastike i papira, smanjenje potrošnje vode, odvajanje otpada, kuhanje onoliko hrane koja se može pojesti, pokazivanje brige za druga živa bića, sadnje stabala, gašenje nepotrebnog svjetla i brojne druge navike. Ponovno korištenje starih stvari umjesto da ih se odmah baci. To može biti čin ljubavi, koji odražava našu odgovornost i dostojanstvo.

D.B.

češće klikaju model BMW X5 pa Mercedes ML klasa i VW Touareg.

Prema tipu goriva, najveći broj odnosi se na dizel, a prema marki vozila najviše na VW. „25 posto ponude terenskih i SUV vozila se odnosi na modele do 45.000 kuna, dok je srednja cijena oglašavanih terenskih i SUV vozila 80.000 kuna. Najskuplje vozilo iz kategorije terenskih i SUV vozila oglašavano na Njuškalu je luksuzni BMW X6 M50d iz 2015. godine s ci-

jenom od 942.000 kuna“, pokazuje analiza ovog najvećeg hrvatskog oglasnika.

Ukupno gledajući, VW kao najzastupljenija marka vozila u Hrvatskoj, pokazuje i najveći interes potencijalnih kupaca, dok je Opel na drugom mjestu, ali s manjim udjelom pretraživanja od, primjerice, BMW-a i Audija.

Zaključak: VW, BMW i Audi su, prema ovoj Njuškaloj analizi, najpoželjnije marke vozila u Hrvatskoj. (ZM)

Bio-opeka

Postoje entuzijasti u svijetu koji razmišljajući izvan okvira, predano se posvećujući svojoj na prvi pogled ludoj ideji, dolaze do zanimljivih otkrića primjenjivih u svakodnevnoj uporabi.

Takav slučaj imamo i ovdje. Riječ je o biotehničkom startupu uzgoja opeke pomoću nekoliko trilijuna mikroorganizama. Ginger Dosier, 37-godišnja osnivačica i glavna direktorica tvrtke sa sjedištem u

Sjevernoj Karolini došla je na ideju o procesu proizvodnje pomoću bakterija dok je proučavala nastajanje koraljnih grebena.

Radeći kao arhitekt, bila je frustrirana ograničenim izborom materijala za

izradu novih zgrada pa je željela vidjeti postoji li neki potpuno novi način izrade opeke. Sve je započelo kupnjom seta za rast kristala u prodavaonici igračaka kako

bi bolje razumjela proces. To ju je ponukalo da upiše fakultet gdje je naučila puno više o biološkoj mineralizaciji. U laboratoriju je napravila niz pokusa i tek nakon puno grešaka počeli su se pojavljivati dobri rezultati.

BioMASON proces započinje s pijeskom koji se stavlja u kalupe i inokulira bakterijom Sporosarcina pasteurii, te im se dodaju kalcijevi ioni otopljeni u vodi. Stjenke ćelija bakterija privlače ione, pri čemu se stvara kalcij-karbonatna ljuska koja drži čestice skupa.

Za rast jedne bakterijske cigle potrebno je od dva do pet dana, u usporedbi s tri do pet dana koliko treba za pečenu ciglu.

Sljedeći izazov koji su si postavili je izrada opeka s lokalnim materijalima. Tvrdje da mogu proizvesti opeke koje svijetle u mraku, koje apsorbiraju onečišćenje, opeke koje mijenjaju boju kada se smoče.

U probnom postrojenju u Durhamu, Sjeverna Karolina, u prosjeku se proizvodi 500 cigli tjedno, s kapacitetom za 1500.

Dosier sa svojim bakterijama namjerava obuhvatiti i proizvođače cementa, industriju koja je odmah iza fosilnih goriva po globalnim emisijama ugljika.

Neke od prednosti BioMASON izrade opeka su:

- ▶ izrada pri temperaturi okoline, bez emisija CO₂, minimalna ovisnost o prirodnim fosilnim gorivima, moguća izrada na lokaciji/gradilištu.
- ▶ bez otpada u proizvodnom procesu
- ▶ zaštita okoliša
- ▶ prilagodba proizvoda
- ▶ dodatna svojstva materijala, kao povećana izolacija
- ▶ nutrijenti i minerali potrebni za proces dobivaju se iz prirodnih, obnovljivih izvora, no mogu se ekstrahirati i iz industrijskih otpadnih tokova

Trenutno su u potrazi za prahom ili sirupom koji bi mogli otpremati po cijelom svijetu, a opeke bi nastajale tako što se prah stavi u kalup i doda voda.

Postoje entuzijasti u svijetu zbog kojih smo ponosni na ljudski rod.

Saša Stefanović, dig., Tehnolog betona

Turizam između kopna i mora

U vrijeme izlaska iz tiska našeg lista „Tehnike“, klasična turistička sezona (do sada u trajanju od dva „udarna mjeseca“: srpanj – kolovoz) već ima naznake znatnog produljenja, kako na moru, tako i na kopnu.

Od mnogobrojnog izbora nije mi bilo teško odabrati dva grada: Zagreb i Zadar, koja su meni osobno najdraža, (nadam se da ćete razumjeti).

„Zadar je sjajan grad, obilježen prošlošću i okrenut budućnosti. Drugačiji je, neusporediv, meke i nježne atmosfere. Zadar je miran i siguran grad. U njemu ćete otkriti veličanstvene tragove rimskog vremena, ali i odlične trgovine i restorane s dostupnim cijenama. U Zadru ćete uživati u sjajnoj hrani, lijepim šetnjama obalom dok slušate jedinstvene zvukove morskih orgulja“, samo su neki od komplimenata kojima je Zadar opisan na portalu European Best Destinations, koji je proveo izbor.

Pobjednik u nadmetanju za prestižnu titulu najbolje europske destinacije nad-

metao se s gradovima poput Beča, Praga, Pariza, Berlina, Madrida, Rima, Edinburgha, Barcelone, Atene, Milana, Novog Sada, Londona...

Navikli smo na ljetne gužve na mnogim „morskim destinacijama“, ali zadnjih par godina i na „kopnenim destinacijama“ primjećujemo velike promjene, pa tako i u Zagrebu.

Došlo je polako i zapravo neočekivano, ali ipak se dogodilo – Zagreb je postao turističko odredište, „destinacija“, kako se to sada pomodno naziva. Iako Zagrepčanke i Zagrepčani i svi ostali ljubitelji Zagreba znaju da Zagreb nije niti Pariz niti London, uvijek nam je bilo znano da Zagreb ima svojih momenata kada je naprosto neodoljiv. Istina, rijetko tko od nas je očekivao da će se turisti ikada ozbiljnije zainteresirati za naš grad, uglavnom smo o tome razmišljali samo kao o nekakvom lijepom snu koji se nikada neće ostvariti. No, vjerovali mi to ili ne, tok turista koji su nekad samo „ukapavali“ u grad polako se pretvorio u živahan potocić, možda čak i rječicu.

Nije realno očekivati da će se taj tok pretvoriti u bujicu, ali se čini neizbježno da će turisti i nadalje sve češće i sve brojnije pohoditi Zagreb.

Dio tih turista je iz one klasične „paket aranžman“ kategorije: neki stižu iz obližnjih zemalja autobusima na opuštajući vikend, a nekima je pak Zagreb samo jedna od stanice regionalnog ili čak kontinentalnog putovanja, dan između Beča i Beograda, Budimpešte i Venecije, Berlina i jadranske plaže. Većina njih o Zagrebu ne zna puno i klasična gradska tura je taman ono što im treba – malo šetnje nakon vožnje autobusom od Tamo do Ovdje, a prije večere u nekom lokalnu i kreveta... Da, zagrebačka katedrala nije ni Notre Dame, niti Stephansdom, ali, zagrebački turistički radnici vjerojatno tako misle, to je ono što im naprosto moramo ponuditi. Ta, zar postoji itko tko u nepoznatom gradu ne poželi pogledati lokalnu katedralu, Glavni trg, stari dio grada, čuti priču o pucnju topa u podne i o najkraćoj uspinjači na svijetu?!

(s interneta pripremila DK)

piše: **dr. Ivo Belan**

Optimizam i dug život

Optimističko raspoloženje pomaže ljudima da žive život s mnogo više nade i s mnogo manje stresa

Psijihatar Gottschalk sa kalifornijskog sveučilišta u Irvinu smatra da duhovna vjera pomaže ljudima da žive život s mnogo više nade i s mnogo manje stresa. On i njegovi suradnici proučavali su 16 pacijenata s različitim zloćudnim tumorima (koji su već metastazirali) i utvrdili su da su oni bolesnici koji su prije liječenja pokazivali više nade znatno duže preživljavali. Značajna veza između nade i preživljavanja nađena je i u grupi od 27 bolesnika od raka koji su bili na terapiji zračenjem u općoj bolnici u Cincinnatiju.

Premda je sasvim razumljivo da naši izgledi za budućnost imaju utjecaja na jačinu stresa kojeg osjećamo i na naše fiziološke reakcije, ipak se tek odnedavno znanstveno istražuju učinci optimističkog stava u životu. Psiholozi Scheier iz Pittsburga i Carver iz Miamia pronašli su da je optimizam ono što predskazuje, najavljuje, obećava fizičko, tjelesno blagostanje. Među nekih 140 studenata, koji su bili pod stresom rokova i predstojećih ispita, spomenuti su psiholozi uočili da su se oni studenti koji su imali više optimizma manje tužili na različite fizičke tegobe, nego one njihove kolege koji su naginjali pesimizmu. Psiholozi su zaključili da su se studenti-optimisti znatno efikasnije nosili s problemima i rjeđe osjećali i patili od tjelesnih simptoma uzrokovanih stresom. Osim toga, optimističko raspoloženje može aktivirati i različite zaštitne sustave ozdravljenja.

Jedno drugo istraživanje ukazalo je da je optimistički stav ključni faktor za duži život i rjeđe obolijevanje. Pokazalo se da ljudi koji optimistički gledaju na svoje zdravlje, imaju smanjeni rizik umiranja. Ovo je istina čak i ako objektivni faktori-laboratorijske pretrage i liječnički pregledi – pokazuju da je čovjek slabog zdravlja. Suprotno tome, ljudi koji smatraju i vjeruju da su slabog zdravlja, a objektivno su dobrog ili odličnog zdravlja, imaju povećani rizik umiranja.

Još dramatičniji rezultati dobiveni su u studiji obavljenoj u Alamedu (Kalifornija). Ispitivanje je obuhvatilo 6.928 odraslih osoba čije je zdravstveno stanje praćeno devet godina. Rizik umiranja „zdravstvenih pesimista“ među muškarcima bio je dva puta veći nego kod „zdravstvenih optimista“, a među ženama je bio čak pet puta veći.

Premda nitko ne zna sigurno kako i na koji način optimistički ili pesimistički sta-

vovi i vjerovanja o stanju zdravlja mogu utjecati na smrtnost, postoji mogućnost da takva osobna vjerovanja o budućnosti utječu na otpornost prema bolestima. Uočeno je da preko centralnog nervnog sustava vjerovanja i stavovi mogu utjecati na imunološki, obrambeni sustav i djelovati na našu osjetljivost prema oboljenjima. Optimizam i osjećaj kontrole nad sobom izgleda da zaštićuju od oštećenja i imunološki i srčanožilni sustav.

Uska veza osjećaja sreće i dobrog zdravlja

Međuzavisnost osjećaja sreće i zdravlja pokazana je u nekoliko dugotrajnih studija. U jednoj takvoj u kojoj je ispitivano 268 dobroljaca nađeno je da zadovoljstvo na poslu i osjećaj sreće „kumuju“ dužem životu bolje nego bilo koji zdravstveni faktor ili faktor fizičke aktivnosti. Značajna veza između životnog zadovoljstva i zdravstvenog stanja utvrđena je također unutar različitih grupa muškaraca i žena čija su oboljenja praćena više od 20 godina.

Nađeno je, na primjer, da kvaliteta braka, to jest odnosi među bračnim partnerima snažnije utječu na osjećaj sreće nego zadovoljstvo na poslu ili dobri odnosi među prijateljima. Zadovoljstvo u braku je značajno povezano i s funkcioniranjem imunološkog sustava organizma i psihičkim blagostanjem. Studija obavljena na

10.000 muškaraca u Izraelu pokazala je da je njihov rizik obolijevanja od angine pectoris gotovo dva puta manji ako su odgovorili sa DA, na pitanje: „Da li vam vaša žena pokazuje da vas voli?“

Humor kao lijek

Jedno drugo istraživanje pokazalo je da sposobnost pronalaženja šaljivog u nekim događajima ili situacijama, osjećaj za humor i smijanje značajno povišuju koncentraciju IgA antitijela u organizmu. Ljudi koji obično i uz pomoć humora pokušavaju svladati poteškoće u životu imaju veće količine ovih obrambenih antitijela u svom organizmu.

Dobro raspoloženje, kao što je veselje, radost, povezano je s promjenama u razinama tjelesnih stres-hormona. Na kalifornijskom sveučilištu u Santa Barbari u toku je jedan projekt u kojem se ispituju učinci smijeha. Istraživači su već našli da je smijeh isto toliko djelotvoran u smanjenju stresa kao i posebni, stručno vođeni treninzi tokom kojih se ljudi privikavaju na rješavanje životnih poteškoća, koristeći iskustva drugih koji su kroz te probleme već prošli.

Istraživači kažu da smijeh, kao sredstvo za ublaženje stresa, ima neke prednosti: „ne zahtijeva specijalni trening, specijalnu opremu, ni specijalni laboratorij; jedino što trebate je zdravi i simpatični osjećaj za humor“.

Poštenje

„Poštenje je prvo poglavlje u knjizi mudrosti.“ (Thomas Jefferson, treći predsjednik SAD-a)

Biti pošten prema drugima, ali i prema samome sebi, trebao bi biti cilj svakog čovjeka. Pojam poštenje neki vole relativizirati. U kontekstu govora o poštenju gotovo je uvijek neizbježan onaj nesretni prefiks „ne“. Na žalost taj prefiks „ne“ zastupljen je u svim segmentima društva.

Uz taj pojam neizostavan je pojam: savjest. (Kaže se da se karakter, pa tako i savjest, oblikuje do šeste godine života djeteta, ako ne i ranije.) Puno toga se postiže u obiteljskom okruženju. Poznato je da su djeca

„spužvice“ koje upijaju sve što se u obitelji kaže, radi i čini (pa čak i misli). Činjenica je da svako vrijeme nosi svoje „prihvatljive“ društvene obrasce. Iznevjerit nekoga bez obzira na danu riječ, tj. obećanje (bez obzira radilo se to u obiteljskom ili radnom segmentu života) gotovo je kao govoriti neistinu.

Danas je česta uzrečica „pa to svi rade, govore... – neću time nikome naškoditi“. Obično se poštenje s onim prefiksom – NE „debelo“ vraća protiv same osobe.

Danas je vrlina poštenja, pa i u „malim“ stvarima (a znamo da od malih stvari sve počinje) okrenuta naglavce, zato neki kažu: „on ti je poštenjak – bedak“.

DK

Ovan

Zvijezde imaju svoju stazu i neumoljivo kroče njome, ponekad nas nasmiju, ponekad naljute, ali sve u svemu negdje postoji i harmonija i red, pa kako je vrijeme vladavine znaka Vage, a jedan prekrasan planet je u tom znaku, to je vrijeme kada sve što se događa u vašoj neposrednoj okolini, može biti izvor vaših nevolja. Treba biti smiren, otvorena uma i hladne glave, što se u vaš znak teško može uklopiti, no savjet je da stanete na loptu, ne ulazite u sukobe, odradite (ili odgulate svoj radni raspored) i krenete dalje. Financije mogu biti vrlo stresno područje, no poboljšanje vam vrlo brzo dolazi. Ljubavni i obiteljski odnosi bit će odlični, nešto malo berbe i druženja, malo dječica koja vas vuku na svoju stranu, a ljubav vam se očito smješka. Zdravlje: paziti kod rukovanja s oštrim predmetima.

Bik

Dobro je kako je bilo, možda vas to ne tješi puno, ali sve u svemu odguli ste jedno vrlo teško i naporno razdoblje i kako se bliži hladnije vrijeme, tako ste i vi ohladili od nekih odluka i prihvatili se posla, bez obzira na suradnike oko sebe i svekolike promjene koje opet nisu dale rezultate. Financije: solidno, očekuje vas povrat nekog starog duga ili ćete možda dobro unovčiti neku svoju nekretninu. Ljubav i obitelj: napeti odnosi polako otpuštaju, ipak se može naći kompromis, možda niste ni svjesni, no vi ste ipak jedan od najtvrdoglavijih znakova nebeskog svoda, no s vremenskim odmakom ipak ste odlučili početi pregovarati i to vrlo uspješno. Zdravlje: tlak je malo problematičan, no uz pravilnu prehranu i to se može riješiti.

Blizanci

Evo, još koji dan i većina planeta će vas konačno ostaviti na miru, baš ste se napatili u prethodna 4 mjeseca. Ponuda promjene posla nije loša opcija, ali se ipak malo raspitajte, poglavito ako je to nešto potpuno novo u vašoj karijeri. Odlazak u inozemstvo vam nije povoljno, s takvim vidom promjene pričekajte sljedeću godinu. Financije: poput vjetra, sad je jugo, a onda zapušte ledeni sjeverac, ali kako ste vrlo snalažljivi ni ovoga puta, bez obzira na mnoge troškove, neće biti većih problema. Ljubav: ah, ta je tema kod vas vrlo komplicirana, ono što biste vi doista željeli i u formi kako to zamišljate – jednostavno ne postoji! Zato, laganini, možda je netko sasvim običan baš ono što vam itekako treba. Zdravlje: više manje dobro.

Rak

Neće ovo razdoblje biti lagano, puno nesporazuma, kašnjenja, nedefiniranih dogovora, a da ne govorimo o otežanoj komunikaciji. Zbog svoje prevelike emotivnosti mogli biste napraviti puno pogrešnih koraka koje bi kasnije bilo jako teško ispraviti. Financije: iznenađni trošak će vas uzrujati, no kako je u skorije vrijeme naglašeno poboljšanje na tom planu, ne stvarajte paniku. Ljubav i obitelj: Trzavice, poneka suza, ili možda čak i faza „ja od danas s tobom ne razgovaram“ je odlika ovog razdoblja. Sigurno da ćete imati razloga za ovakvo ponašanje, ali se morate i suočiti i s nekim istinama koje godinama skrivate sami od sebe. Vrijeme je za jedno veliko pospremanje, počevši od sebe pa nadalje. Nagomilane emocije i neizrečene riječi stvaraju vam i zdravstvene probleme, stoga, zdravlje se posvađati nego sve to čuvati u sebi.

Lav

Taman kad ste mislili da se sve polako vraća na svoje mjesto, opet neka frka i panika, „hitno“ koje je moralo biti jučer gotovo, račun koji

Jeste li znali...

- Bilo je to točno prije 115 godina... Zagrebom je brzinom od 20 km/h prošao Opelom Ferdinand Budicki. Bio je to prvi auto koji se našao na ulicama našeg grada. Pogotovo su se plašili konji, a ni ljudima tada nije bilo „lahko“. U mnogočemu broj jedan, naš sugrađanin Budicki bio je i vlasnik prve vozačke dozvole.

- Prvi najviši zagrebački poslovni neboder sa 16 katova, izgrađen je na adresi Ilica 1. godine 1958. I danas popularno zvan Ilički neboder, bio je prva zgrada s aluminijskim pročeljem. Prvi stambeni neboder u Zagrebu napravljen je 1934. na uglu Gundulićeve i Masarykove ulice. U službenim dokumentima poznat kao Loewyev neboder, a stariji sugrađani i danas ga zovu „Radovan“. Ime je dobio po naručitelju Eugenu Radovanu, a visok je devet katova.

- Trešnjevačka ljepotica u Ozaljskoj 93, prvi je neboder koji je građen novom tehnologijom, tzv. kliznom oplatom. Bilo je to 1961. i projektiran je tako da može izdržati i najrazorniji potres. Poznate rakete na Trnju sagrađene su 1968. godine. Sva su tri nebodera trebala biti iste visine, no uočeno je da dva vanjska presijecaju put TV i radio-odašiljačima pa su napravljeni nešto niže od prvotne zamisli.

- Iz novije povijesti je i Mamutica u Travnom. Ona ne samo da je najveća stambena jedinica na našim prostorima, nego spada i među najveće u Europi. Kukovićeva kuća u današnjoj Hebrangovoj ulici, sagrađena je 1872. godine, a prvi je arhitektonski objekt u Zagrebu koji je pepoznatljiv po nevjerovatnom broju prozora: ima ih čak 762.

Glas Zagreba

Što su Suze sv. Lovre?

Svake godine, početkom kolovoza, milijuni ljudi uživaju u nebeskom spektaklu zvanom „kiša meteora“. Ova se pojava kod nas naziva i „Suze sv. Lovre“. Taj nezaboravan prizor koji se može vidjeti iz svih dijelova našeg planeta, možemo zahvaliti perzeidima, djelićima kometa Swift-Tuttle koji svake godine presijeca zemljinu putanju od sredine srpnja do sredine kolovoza. Ulaskom u naš svijet, perzeidi koji su zapravo djelići kometa, sudaraju se s molekulama atmosfere i taj iznimno jak sudar proizvodi svjetlo. „Zvijezde padalice“ na nebu su najuočljivije uvijek s 12. na 13. kolovoza. Meteoru su brojniji što se više bliži jutro, no možete ih početi promatrati već od 23 sata. Dobra je stvar ako te noći Mjesec neće obasjavati nebo, pa njegova svjetlost neće ometati promatranje kiše meteora.

(Internet) Pripremila: N.K.

je trebao biti plaćen, roba koja je trebala stići na sasvim drugo mjesto, i ekipa koja radi na krivoj lokaciji! Za divno čudo, vi ćete uživati, jer volite kad se sve zakomplicira, a onda vi to svojom lavoskom rikom u par dana riješite! I stvarno će biti sve riješeno! Novčana situacija nije baš bajkovita, možete vikati do mile volje, pažljivije planirajte troškove, a do zimskih blagdana zaboravite na veće kupovine. Ljubav i obitelj: vi volite sebe, oni vole vas, onda vi njih volite, oni počnu zanovijetati, onda se vi opet vratiti na onu ljubav prema sebi i sve bude uredu. Zdravlje: odlično.

Razmišljanja pod pauzom

Kritika (iz franc. Critique)

Kritika nije nikome baš mila, osobito ako je upućena nama - osobno. Može se kritizirati sve i svakoga! Možemo je dijeliti po svim mogućim kategorijama. Može biti direktna ili indirektna, taktična ili netaktična, konstruktivna ili destruktivna (pozitivna ili negativna), argumentirana ili neargumentirana...

Naravno, sve je u redu dok nije upućena nama. U većini ljudi javlja se neki otpor kad je upućena nama - direktno, a osobito kad je negativna i netaktična. No, i takvu kritiku valja primiti i gledati u njoj i neku pozitivnu stranu. Ako ništa drugo, vježbamo se gledati i preispitati neke naše čine iz sasvim nekog drugog kuta, a tu već ulazimo u - samokritiku.

Kritiku treba razlikovati od kritizerstva, gdje je kritizerstvo uvijek negativan čin. Kritizerstvo je obično uvijek destruktivno, zapravo razarajuće. Kritizerstvo ne daje rješenja.

Pozitivna kritika je ona kad se ukaže na ono što nije dobro, ali se i daje rješenje kako to loše popraviti ili promijeniti, te učiniti da izađe sve na dobro.

Naravno, kad smo u situaciji da moramo ukazati na nešto što nije dobro kod ljudi (u objektivnom smislu, a ne vodeći se našom vlastitom percepcijom), morali bismo sniziti glas, dati adekvatne argumente, biti dobrohotni, po mogućnosti i pomoći, ali i zastati, te razmisliti jesmo li baš mi pozvani u datom trenutku dati kritiku.

dk

SUDOKU - japanska numerička križaljka. Kako biste riješili sudoku križaljku, kombinirajući brojeve od 1 do 9 popunite redke i stupce, tako da se brojevi u pojedinom redu odnosno stupcu ne ponavljaju. (sn)

						2	8
1			9		6		3
		3	2			1	
		9	8				
	6				2		1
			7		3		
3	9			5	4		6
	1				6		9
		4	8	2		1	

 Djeвица

Ne možete više računati na olakotne situacije jer vas je Jupiter planet dobrote i milodara napustio i otišao je u Vagu, pa ako ste se već našli u panici i zbrci na poslu, ako vam je telefon postao najljuciji neprijatelj a suradnici zbrisali na bolovanje (čitaj berbu), morat ćete zasukat rukave i kao po starom dobrom običaju odraditi i svoje i tuđe. Novčana situacija je povoljnija ali nije zadovoljavajuća, moguće je doći do novaca i nekim honorarnim poslom. Ljubavi ima i previše, možda ćete se u ove rane jesenje dane malo i zaljubiti - naravno da to ne bi priznali ni pod razno, ali srčeko će vam zatirati za jednim čarobno plavim okicama. Zdravlje: solidno.

 Vaga

Nerješivo postaje rješeno, nemoguće postaje moguće, nepar postaje odgovornost, i stvarno ćete biti u šoku kad vas nebo iznenadi. Dugogodišnja kriza je konačno gotova. Unapređenje, nov posao s boljim primanjima, kvalitetna dugogodišnja suradnja, to su sve samo naznake svega što vas čeka. Financije: konačno pospremljene. Zaigrajte i loto! Ljubav i obitelj: za neke odnose koje smo mislili da se nikada neće popraviti i da se tu nema što reći, dolaze u bolju fazu. Mogli bi biti ugodno iznenađeni posjetom i dogovorom među članovima obitelji. Ljubav: sve je moguće, usudite se poželjeti!

 Škorpion

Ako vas kojim slučajem posjeti inspekcija, porezna ili neka druga, bez uzrujavanja odradite traženo, vaše poslovanje je čisto ko suza ili ste vi doista virtuoz koji to zna prezentirati. Financijska situacija je stabilna, možda ćete razmišljati o kupovini novog auta ili neke manje investice, zvijezde su na vašoj strani. Ljubavi i obitelj: sve se točno zna, tko je gdje, tko kamo ide, i kada će se konačno vratiti, što će vam omogućiti malo mira i konačno dovoljno sna. Što se tiče zdravlja napravite osnovne pretrage - konačno!

 Strijelac

Vi ste u svom filmu, i najradije biste negdje zbrisali, ali nije to i nemoguće, vjerojatnost za odlazak na put je velika. Financije: više manje dobre. Ljubav i obitelj: Tu vlada prava sapunica... Taman ste se odlučili napraviti neke promjene, kad uz malo dobrog vina i puno riječi, sve je po starom, ali kako vrijeme odmiče, nećete više ništa čekati, nego ćete htjeti konačno počistiti i krenuti dalje. Ima više opcija. Na vama je da odaberete. Zdravlje: prebrzo jedete, zbog toga su mogući problemi sa želucem.

 Jarac

Poslovno odlično razdoblje, treba ga mudro iskoristiti. Promjene koje želite u svojoj radnoj okolini potrebno je prvo staviti na papir, izbaciti previše restrikcija, pokušati dodati stimulaciju i motivaciju za dobro odradjen posao, kontaktirati provjerene poslovne suradnike i krenuti u bolju organizaciju posla. Financije: povećani troškovi, no nekih većih poteškoća neće biti. Ljubavi i obitelj: sasvim ugodna i opuštajuća atmosfera, puno druženja, kraćih putovanja, lijepo vijesti od članove šire obitelji, moguće da ćete vrlo brzo otići u svatove. Zdravlje: zubi. Potreban pregled.

 Vodenjak

Nisu vam baš svi planeti skloni, no kako vrijeme prolazi dobit ćete bolje poslove, zarađivati više, imati dovoljno kvalitetnih suradnika, tako da će jesen i zima konačno pokazati bolju poslovnu situaciju. Financije: lagano se približavate nuli, tj. možete se kroz par tjedana pohvaliti da je ono najgore iza vas. Ljubav i obitelj: promjene: preseljenje, promjena partnera, ako ste sami - upoznat ćete srodnu dušu, ako ste u lošoj vezi - raskrstit ćete i krenuti dalje. Zdravlje: dobro.

 Ribe

Nemirno more koje vas je bacalo na razne stijene vašeg burnog poslovnog života sada se konačno smirilo. Konačno se sve počelo smirivati i polako ali sigurno kretati u pozitivnom smjeru. Financije: odlične, mogli biste dobiti vrlo dobre vijesti iz inozemstva. Ljubav i obitelj: neka nova osoba ulazi u vaš život, sasvim lagano. Zdravlje: kad god uđe ljubav u vaš život - vi zdravi kao dren!

NK Tehnika iz Koprivnice:
Sezona se zahuktava

S novim trenerom u borbu za visok plasman!

Nogometaši koprivničke Tehnike optimistično su krenuli u novu sezonu Druge županijske nogometne lige. Klub je tijekom ljetnog prijelaznog roka doveo nekoliko zanimljivih igrača. Nakon višegodišnjeg igranja u lokalnim klubovima, u Tehniku se vratio Mario Kovaček, koji je najbolje godine pružao upravo u našem klubu. Također, konkurenciju su pojačali bočni igrač Denis Maurović, stoper Mislav Matijević, defenzivni vezni Zoran Ban te golman Kristijan Haramina.

Vlado Dragosavljević, novi trener

Ipak, zbog manjka sreće i podosta igrača koji su u jeku priprema bila na godišnjem odmoru, na moru ili u inozemstvu. Građevinari su u prvih šest odigranih kola osvojili isto toliko bodova što je bilo dovoljno za plasman u sredinu ljestvice.

- Kao i svake godine ciljevi ostaju isti - borba za visok plasman. Treba reći da smo nakon trećeg kola sporazumno promijenili trenera zbog nešto lošijih rezultata te očekujem da ćemo u nastavku prvenstva rasti i ostvariti zadovoljavajući plasman na polusezoni. Pritom bih zahvalio gospodinu Palčiću na marljivom radu u našem klubu i zaželio mu puno sreće u daljnjem radu. Dečki se trude i vole nogomet, po treninzima nas ima preko 20, te u tome vidimo mogućnost napredovanja na prvenstvenoj ljestvici - rekao je predsjednik Tehnike Igor Bajalica.

Odlukom uprave kluba za novog trenera Tehnike postavljen je Vlado Dragosavljević. Riječ je o bivšem treneru županijskog drugoligaša Reke i županijskog prvoligaša Sloge iz Koprivničkog Ivanca, a u svojoj bogatoj igračkoj karijeri, među ostalim, uspješno je nastupao i za Tehniku kada je igrao u Prvoj ŽNL.

- Iznimno mi je drago da preuzimam momčad Tehnike. To je vrlo dobro posložen klub, ali u rezultatskom smislu na početku prvenstva nisu možda ispunjena sva očekivanja. Najprije moram vidjeti u kakvom su dečki stanju, a potom podići momčad jer u Tehnici igra puno jako dobrih igrača. Glavni cilj mi je vratiti Tehniku na pobjedničke staze - rekao je novi trener Vlado Dragosavljević, nakon što je nedavno preuzeo klupu ovog koprivničkog kluba. ZM

Planinarska priča

piše: Slavko Patačko

Ojos Del Salado (9)

Caldera je turističko mjesto na Pacifiku. Ovdje smo ostali tri dana s jedinom zadaćom, kako u najkraćem mogućem roku vratiti izgublenu kilažu. Drastična anti dijeta dala je rezultata: izležavanje, redovna klopa i „bambus“. Uuuu...kako su im crna vina dobra!

Jedan dan proveli smo u Nacionalnom parku Pan de Azucar. Sjećat ću se velikih valova koji konstantno zapljuskuju dugačke pješčane plaže, ogromnih meduza i pelikana. Ovdje se dogodio i povijesni skok jednog člana obitelji Patačko u prehladni Tihi ocean.

U Copiapou smo razdužili terence, prespavali u onom istom hotelu u kojem smo noćili prije odlaska u Atacamu i opet noćnim busom krenuli u Santiago.

Tri dana u Santiagu bila su nam prilično radna. Imali smo susret s hrvatskim iseljenicima u Estadio Croata najeminentnijem hrvatskom klubu u Čileu. Koliko je ekspedicija odjeknula u Čileanskoj javnosti govori podatak da je te nedjelje u njihovim poznatim i popularnim dnevnim novinama izašao veliki članak o Hrvatima koji su se popeli na Ojos del Salado, a dali smo i intervju Kanalu 13 njihove televizije. Jedan dan bili smo primljeni u veleposlanstvo Republike Hrvatske u Čileu gdje ja za nas priređen svečani ručak. A bili smo gosti i kod gospode Paule Lukšić potpredsjednice velike grupacije Lukšić. Malo smo švrljali i Santiagom. Grad je ogroman i lijep, ima se što vidjeti.

Pa je onda tako došao i 3. veljače, dan povratka. Svi smo jako uzbuđeni. Vraćamo se u domovinu. U Lijepu Našu.

Opet dugački, dosadni i naporni let preko Atlantika. Srećom bio je noćni pa su moja pomagala, tablete za spavanje i čepići za uši, opet pokazala punu funkcionalnost. Kad su kotači aviona dotaknuli pistu zračne luke u Veneciji osjećali smo se kao da smo jednom nogom doma. Iako je u Sloveniji padao gusti snijeg Josip nije skidao nogu s papučice gasa. Trebalo je čim prije doći u Zagreb, k našim najmilijima.

Još se jednom pokazalo kakvo srce imaju „željezničari“. Kakav su nam samo doček priredili! ? Njih stotinjak s prskalica u rukama došli su pred nas iza „Lisinskog“ a onda se fešta preselila u prostorije najboljeg Društva na svijetu. Točio se šampanjac, pjevalo se i lile se suze. Opet se čula legendarna „Podravino moja mila“. A čulo se i sljedeće: Datum 24. siječnja 2015. bit će zlatnim slovima upisan u anale ne samo HPD „Željezničar“, nego i hrvatskog planinarstva.

(kraj priloga)

Još jednom čestitamo na ovom velikom planinarskom uspjehu!
Zaposlenici i uredništvo Tehnike

Pročitajte: Camilla LÄCKBERG - LEDENA PRINCEZA

Priča sa švedske obale...

Nakon pogibije roditelja u prometnoj nesreći, spisateljica Erica Falck vraća se u rodnu Fjällbacku kako bi sredila obiteljsku ostavštinu. Idilični krajolik seoca na švedskoj obali koji ljeti vrije od turista, a zimi počiva u bijeloj tišini, postaje poprištem mračnih događanja. Sve započne kad Erica u zamrznutoj kadi pronalazi prerezanih vena nekadašnju najbolju prijateljicu iz djetinjstva Alec Wijkner. Kad je njeni roditelji angažiraju da u lokalnim novinama napiše nekrolog njihovoj kćeri, ona započinje istragu pridružujući se tako mladom ambicioznom policajcu Patriku Hedströmu. Iako sve upućuje na samoubojstvo, autopsija otkriva da je prije smrti mlada žena bila drogirana pa si nikako nije mogla sama prerezati vene. Kad se dogodi i druga smrt, postaje jasno da sve ima veze s mračnom tajnom iz prošlosti koju netko želi sačuvati skrivenom ne birajući pri tom sredstva...

Riječ je o „Ledenoj princezi“, prvom u nizu romana Camille LÄCKBERG, koja nastavlja ponajbolju tradiciju skandinavskog romana noir započetu sjajnom Millenium trilogijom svjetski poznatog Stiega LARSSONA. Knjiga je samo u Švedskoj prodana gotovo u 400 tisuća primjeraka svrstavši svoju autoricu među najčitanije autore u Europi. Vješto slikanje ozračja provincijalne sredine i njenih stanovnika te slojevita karakterizacija glavnih likova koji se provlače kroz sve romane, podsjećaju na slavna „Umorstva u Midsomeru“ pa nije čudno da je po motivima djela Camille Läckberg snimljena rado gledana serija „Umorstva u Fjällbacki“ prikazana i na našoj televiziji. Uz „Ledenu princezu“ kod nas su prevedeni i autoričini romani „Kamenorezac“, „Propovjednik“ i „Zlosretnik“.

Izdanje: V. B. Z., Zagreb, 2011.

Pogledajte: ZG80

Naše kasne osamdesete

Domaći filmovi, osim što sve češće dobivaju nagrade na prestižnim svjetskim festivalima, već dulje vrijeme uspijevaju privući publiku u kino dvorane. Jedan od takvih je i „ZG80“ u režiji Igora ŠEREGIJA.

Riječ je o filmu koji prikazuje događaje koji su prethodili onima u romanu Alena BOVIĆA (Ive BALENOVIĆA) „Metastaze“ objavljenom 2006. godine po kojem je napravljena odlična predstava u Satiričkom kazalištu „Kerempuh“ te snimljen film u režiji Branka SCHMIDTA. Dok „Metastaze“ prate četiri pripadnika izgubljene generacije devedesetih, „ZG80“ nas vraća u kasne osamdesete kada se već naslućuju

događaji koji će dovesti do raspada Jugoslavije. Grupa navijača Bad Blue Boysa predvođena Krpom (jedan od glavnih likova „Metastaza“) putuje u Beograd na utakmicu između „Dinama“ i „Crvene zvezde“. Njihov sukob s Delijama prerasta u pravi navijački rat koji beogradske ulice pretvara u bojno polje.

Scenaristi Ivo Balenović, Igor Šeregi i Robert CUKINA spojili su neke likove iz „Metastaza“ sa stvarnim legendama Bad Blue Boysa od kojih mnogi više nisu među nama.

Odlično pogođen duh vremena koje će nekoliko generacija mladih odvesti u rat iz kojeg se mnogi neće vratiti, samo je jedna od komponenti ovog po mnogočemu jedinstvenog filma koji akcijske prizore prožete nasiljem vješto kombinira sa specifičnim humorom.

Glumačka ekipa filma predvođena je sjajnim René BITORAJCEM u ulozi Krpe, a tu su i Marko CINDRIĆ, Filip DETELIĆ, Matija KAČAN, Mladen ANDREJEVIĆ, Domagoj MRKONJIĆ, Miloš TIMOTIJEVIĆ, Mario PETREKOVIĆ i drugi.

Pogledajte:

J. B. P. Molière - TARTUFFE

Prevare i laži...

Motiv Tartuffea, vještog manipulatora čijem se bezočnom zavodenju ne možemo oduprijeti iako nas ono vodi u neminovnu propast, danas je itekako aktualan. Stoga ne čudi da se istoimena Molièreova komediju, nakon Dramskog kazališta Gavella i Zagrebačkog kazališta mladih, našla i na repertoaru Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu.

Bogati trgovac Orgon usprkos protivljenju ukućana dovodi u svoj dom Tartuffea, lažnog pobožnjaka, varalicu i licemjera. Potpuno zaluden njime prepíše mu svoje imanje i odlučí dati mu kćer za ženu. No, pohotni Tartuffe pomami se za Orgonovom ženom koja mu, pak, da bi mužu otvorila oči, pripremi klopku. Kad se Orgon napokon osvijesti, čini se da je prekasno - nepovratno mu je oduzeto imanje, a prijeti mu i uhićenje zbog veleizdaje zbog dokumenata koje je povjerio Tartuffeu. No, Orgonova čast i imetak spašeni su u zadnji čas, zahvaljujući intervenciji kralja.

Na žalost, stvarne priče o varalicama i lažima kojima smo neprekidno izloženi obično ne završavaju takvim happy endom. Tartiffi, a pogotovo njihove žrtve su se namnožili, varanje je sve više u modi.

Predstavu u prijevodu Vladimira GERIĆA režirao je poznati slovenski redatelj Eduard MILER.

Adaptaciju teksta i dramaturgiju potpisuje Žanina MIRČEVSKA, scenografiju Branko HOJNIK, kostimografiju Jelena PROKOVIĆ, a izbor glazbe sam redatelj.

Naslovnu ulogu igra Mislav ČAVAJDA, Orgon je Goran GRGIĆ, gđa Pernelle Vlasta RAMLJAK, sluškinja Dorine Jadranka ĐOKIĆ, Orgonova kći Luca ANIĆ, a tu su i Livio BADURINA, Ivan COLARIĆ, Nikša KUŠELJ, Jadranka ZEČEVIĆ i Lana BARIĆ.

Upravna zgrada

U ljeto davne 1965., dakle prije 51 godinu, izgrađena je ova naša Upravna zgrada, no tada je imala drugu namjenu. Bio je to Dom za stanovanje radnika, sa 468 ležajeva, sanitarnim čvorovima, društvenim prostorijama i restoranom. Posljednjih 20 godina je adaptirana u Upravnu zgradu.

Autobus budućnosti

Svake godine na kineske ceste izade oko 20 milijuna novih vozača. Zbog velike gužve na cestama i zagađenosti, pronađeno je rješenje u autobusu budućnosti. Autobus rješava prometnu gužvu na način da „prekoračuje“ dvije vozne trake i visoko uzdignut od tla vozi iznad automobila. Tako se promet neometano odvija i ne stvaraju se zastoji. Autobus prima 1.400 putnika, brzina mu je 65 km/h. Autobus vozi po posebnim šinama, a na zaslonu je simulirano nebo pa se automobili ispod njega ne osjećaju neugodno. Zamjenjuje 40 autobusa i vozi isključivo na struju pa su uštede u gorivu ogromne. Spominje se 800 tona goriva godišnje i ne zagađuje već ionako vrlo onečišćen zrak. Također je cjenovno prihvatljivije rješenje od podzemne željeznice. Inače, slična ideja ovakvog ambicioznog projekta postojala je u SAD-u još 1969., a radilo se o prometalu koje bi povezivalo Washington i Boston. Autobus budućnosti prepun je modernih tehnologija poput raznih bežičnih veza, radara, kamera i ne bi imao vozača. Upotrebom tehnološke platforme, autobus je pretvoren u vozilo koje je sposobno samostalno voziti. Sustav se sastoji od 10 kamera, 4 radara i 2 stereo kamere koje autobusu omogućavaju da okolinu vidi u tri dimenzije. Zbog toga autobus manevrira milimetarski precizno oko rubnih kamera, prepoznaje stanice i zaustavlja se na njima, sam otvara i zatvara vrata za putnike, čita sve prometne znakove i semafore i pritom štedi gorivo. Future bus je zasnovan na aktualnom, 12 metara dugačkom modelu Citaro, kojeg pokreće 299 konja snažan šestocilindrični motor i to je jedino konvencionalno što je ostalo na njemu.

U Zagrebu su najnovije generacije autobusa većim dijelom niskopodna, zbog čega su pristupačni svim kategorijama korisnika, a primjenom suvremenih tehnologija i ekološki su prihvatljiva. Tijekom 2008. i 2009. godine nabavljeno je 214 niskopodnih zglobnih autobusa, od kojih se 60 koristi stlačenim zemnim plinom. Od 2007. ZET kao pogonsko gorivo uvodi bio dizel. Ekološkim razvojem javnog gradskog prijevoza u gradu Zagrebu, smanjit će se onečišćenja i ukloniti štetne čestice koje uobičajeno sadržavaju fosilna goriva.

Internet - Pripremila: N. K.

O busenu trave pod stopalom

UPI2M BOOKS, 2015. Arhitektura

Knjiga donosi deset eseja o temama bitnim za promišljanje i stvaranje u sferi arhitekture koji duboko propituju njezine temeljne zadatke, potencijale, izazove, odgovornosti te mogućnost arhitekture da oblikuje naš životni prostor.

Primjeri proračuna spregnutih konstrukcija prema EC4

I. A. Projektiranje, 2014. Graditeljstvo

Knjiga "Primjeri proračuna spregnutih konstrukcija prema Eurocode 4" zaokružena je cjelina u kojoj su didaktički objašnjeni proračuni neophodni za razumijevanje ponašanja spregnutih konstrukcija. Ovakav pristup rezultira kvalitetnom osnovom za nadogradnju stečenih znanja i korištenje europskih norma.

O žbuci. Razvoj i izvedba površina

UPI2M BOOKS, 2013. Graditeljstvo

Knjiga donosi detaljan prikaz suvremenog načina primjene žbuke koji odgovara današnjim visokim zahtjevima gradnje. Žbukane površine imaju ne samo veliku praktičnu, nego i estetsku vrijednost. Potencijal žbuke daleko nadilazi uobičajenu praktičnu primjenu, a brojni praktični primjeri i recepture prikazani u ovoj knjizi najbolje oslikavaju te mogućnosti.

	TEHNIKA dresa uredništva: INFORMATIVNI LIST DIONIČKOG DRUŠTVA TEHNIKA
Ulica grada Vukovara 274, Zagreb, tel. 63-01-111 e-mail: ivica.mihotic@tehnika.hr	
Osnivač i izdavač: TEHNIKA d. d. za graditeljstvo, inženjering, proizvodnju i trgovinu, Zagreb, Ulica grada Vukovara 274, tel. 63-01-111 Internet adresa: www.tehnika.hr	
Glavna i odgovorna urednica: Ivica Mihotić , prof. Grafičko uređenje: Andrej Glücks , dipl. ing. Tisak: VJESNIK d. d. Slavenska avenija 4, Zagreb	
Mišljenjem Ministarstva kulture RH br. 612-10/96-01-1035 list »Tehnika« oslobođen je plaćanja poreza. List se dijeli besplatno zaposlenicima, umirovljenicima i poslovnim partnerima.	